G.J. Nabuurs, Instituut voor Bos- en Natuuronderzoek, Wageningen & European Forest Institute Joensuu, Finland

Bos wordt meer geld waard

Sinds 1 januari 1996 betalen alle huishoudens in Nederland een energieheffing in de Regulerende Energie Belasting (REB) regeling. Deze heffing is ingesteld als een belasting op uitstoot van kooldioxide. Bijkomend aspect van deze regeling is dat koolstof ineens waarde heeft gekregen en dat die waarde ook gekwantificeerd is. Waar uitstoot leidt tot een boete, zou het onttrekken van koolstof aan de atmosfeer dus moeten leiden tot een beloning van dezelfde grootte.

Het klimaat op aarde wordt voor een belangrijk deel bepaald door de aanwezigheid van gassen als kooldioxide (CO_2), methaan (CH_4) en di-stikstofoxiden (N_2O) in de atmosfeer. Deze gassen zorgen ervoor dat warmte die door de aarde wordt uitgestraald, voor een deel naar de aarde wordt teruggekaatst. Dit is het natuurlijke broeikaseffect. Door menselijke activiteit neemt de concentratie van de meeste van de broeikasgassen in de atmosfeer toe waardoor het natuurlijk broeikaseffect wordt versterkt. Dit kan grote gevolgen hebben voor het functioneren van ecosystemen, plantengroei en de samenleving.

Eén van de mogelijkheden om de stijging van de atmosferische CO_2-concentratie tegen te gaan is het stimuleren van koolstofvastlegging in bosecosystemen en houtproducten. Op wereldschaal is dit een belangrijke optie die een grote bijdrage kan leveren. Een andere mogelijkheid is het instellen van heffingen om de uitstoot van koolstof tegen te gaan. Zo'n heffing heeft ook de Nederlandse regering sinds 1 januari 1996 ingesteld in de vorm van de REB regeling. Daarnaast heeft de regering het klimaatfonds opgericht ter grootte van 750 miljoen gulden. Uit dit fonds moeten maatregelen ter voorkoming van koolstofuitstoot, dan wel vastlegging van koolstof gefinancierd worden.

De REB regeling komt neer op 2.95 ct per kWh en 3.3 ct per m^3 aardgas oplopend naar 11 ct per m^3 in 3 jaar. In geval van aardgas (0.64 kg C/m^3) komt de waarde van koolstof over 3 jaar neer op *f*172,- per ton C. Aangezien elke kubieke meter netto bijgroei in het bos ongeveer 0,2 ton C vastlegt, houdt dit in dat elke kubieke meter hout een hoeveelheid koolstof vastlegt ter waarde van bijna *f*35,-. Dit is dus een directe waardevermeerdering van hout. Omdat het Nederlandse bos een netto bijgroei kent van ongeveer 1.2 miljoen kubieke meter, levert dit landelijk een jaarlijks extra waardevermeerdering op van *f*42 miljoen.

Hoewel er nu een manier is om deze functie van het bos te kwantificeren ziet het er nog niet naar uit dat die functie in een beloning wordt omgezet. Kennelijk wordt ook deze functie van het Nederlandse bos slechts als een gegeven beschouwd. En dat terwijl wel een fonds beschikbaar is.

Uit: Nabuurs, G.J., G.M.J. Mohren en M.F.F.W. Jans 1996 Kosteneffectiviteit van CO_2 vastlegging in bos. IBN rapport 248. Instituut voor Bos- en Natuuronderzoek Wageningen 50 p.

Overlees van pagina 68

nadelig: de weggenomen grond zal op de een of andere manier toch aangevuld moeten worden. Het is niet altijd eenvoudig om aan goede grond te komen tegen een redelijke prijs vanwege de milieu-eisen die aan dergelijke grond worden gesteld. Voor de afnemer van bomen gelden weer andere nadelen: in de eerste plaats zijn bomen met kluit duidelijk duurder; bovendien is het transport daarvan duurder. Bomen met kluit zijn zwaarder om te hanteren, wat een nadeel is bij het planten van het materiaal. Voor de export kunnen bomen met kluit problemen opleveren vanwege de fytosanitaire maatregelen die daaraan verbonden zijn. Voordeel van bomen met kluit is o.a. dat de benodigde mycorrhyzae aanwezig zijn in de grond rond de wortels.

Conclusies

- Op basis van verplanten in één jaar (1992) lijkt de conclusie gerechtvaardigd dat het vroege voorjaar (februari/maart) de beste periode is om Acer pseudoplatanus "Negenia" met naakte wortel te verplanten. Deze conclusie is getrokken op basis van sterfte en de bovengrondse ontwikkeling.
- De grootste wortelmassa aan d.s. is aangetoond eind 1995 bij de bomen die in het najaar waren verplant en die geen wortelsnoei bij uitplanten hebben meegekregen. De bomen hebben eerst in ondergrondse ontwikkeling geïnvesteerd.

Een uitgebreide literatuurlijst is op aanvraag bij de auteurs verkrijgbaar.